NOORD-BRABANDER.

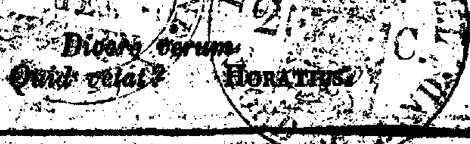

Dicere verum
Quid vetat? HORATIUS.

NOMMER 71 'S BOSCH. DINGSDAG, 14 JUNIJ 1831.

Nederlanden.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van donderdag den 9 Juny.

Er waren 46 leden tegenwoordig.

Z. Exc. de minister van financien is aanwezig.

De notulen van het verhandelde in de vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd.

Is ingekomen eene boodschap van de eerste kamer, houdende kennisgeving, dat zij zich heeft vereenigd met het ontwerp van wet, nopens het tarief der regten van in-, uit- en doorvoer. — Aangenomen voor kennisgeving.

Drie ingekomen verzoekschriften worden aan de commissie verzonden.

In deze zitting hebben de beraadslagingen plaats gehad over het ontwerp eener crediet-wet, om in de behoeften van den staat, voor de nog overige maanden van dit jaar te voorzien. Daarover hebben het woord gevoerd; de heeren *Collot d'Escury*, *Hofstede*, *Junius van Hemert*, *Frets*, *Hinlopen*, *de Jonge*, *Lycklama* en *van Asch van Wyck* vóór het ontwerp; de heeren *Donker Curtius*, *van Sytzama*, *van Welderen-Rengers*, *Cats*, *van Tuyll van Coelhorst*, *van Nagell*, *Op den Hooff*, *van Nes* en *Luzac* tegen hetzelve; de heeren *van Reenen* en *van Alphen*, behielden zich voor, om hunne stem te regelen naar de nader te ontvangene inlichtingen.

De leden, die vóór het ontwerp hebben gesproken, verklaarden meerendeels dat zij moesten erkennen, dat de voorgestelde uitgaven hoog, ja zeer hoog waren; dat zij de bezoldigingen aan Belgen als anti-nationaal en strijdig met den openbaren geest aanmerkten; dat zij vooral niet konden goedkeuren, dat er nog Belgen in diplomatische betrekkingen werden opgehouden; dat zij om deze en een aantal andere redenen ook het crediet, even als de laatst voorgedragene begrootingswetten, niet zouden kunnen goedkeuren en aannemen; wanneer die in andere tijden waren voorgedragen geworden. Maar thans, nu de regering de ondersteuning der natie en vooral van derzelver vertegenwoordigers noodig heeft, wilde men de regering nogmaals een nieuw bewijs geven van het vertrouwen, dat men haar schenkt en in haar stelt. Niet, dat men blindelings alles zou willen goedkeuren, wat door haar werd voorgesteld, maar uit hoofde de regering, in deze moeijelijke oogenblikken, niet moest verlaten worden. Die leden zouden daarom voor de wet stemmen; doch zonder de minste gevolgtrekking hoegenaamd, ten aanzien van 1832 en vervolgens, en in de stellige verwachting dat er, voor dat en volgende jaren; geregelde en behoorlijke begrootingswetten zouden worden voorgedragen.

De leden, welke zich tegen het ontwerp hebben doen hooren, hebben een aantal bedenkingen daartegen in het midden gebragt. Zij vonden hetzelve ongrondwettig, veel te hoog en onaannemelijk, en waren niet voldaan over de door de regering gegevene antwoorden. Zij verlangden aanzienlijke bezuinigingen, groote vereenvoudigingen en vele verminderingen: zoo als b. v. de afschaffing van het syndicaat, de intrekking van alle bezoldigingen aan Belgen, de vermindering van het beheer van onderscheidene departementen van algemeen bestuur, enz. Zij kenden geene reden, om thans, na de plotselijke intrekking der voorgedragene begrootingswetten, welke de regering nog niet verklaard had, dat vervallen waren, eene crediet-wet aan te nemen, waarin gelijke, ja hoogere sommen worden voorgesteld dan bij die begrootingen, welke tot zoo een groot aantal bedenkingen hadden aanleiding gegeven. Zij begrepen niet, waarom de regering daaraan niet was te gemoet gekomen, en vreesden, dat dezelve op den weg zoude voortgaan, welken zij tot deze oogenblikken had gevolgd, en welken men als zeer verkeerd beschouwde. Men kon ook geenszins instemmen met de voordragten van papieren munt, in de laatste dagen aan de kamer gedaan.

Z. Exc. de minister van financien heeft vervolgens het woord, ter verdediging van het ontwerp.

Niemand het woord meer vragende, worden de beraadslagingen gesloten. Men gaat over tot de hoofdelijke stemming. Het ontwerp wordt aangenomen met eene meerderheid van 31 tegen 16 stemmen en zal alzoo aan de eerste kamer worden gezonden.

Vóór het ontwerp hebben gestemd uit Noord-Braband, de heeren *Luyben*, *Cuypers*, *van Meeuwen* en *Verheyen*; tegen hetzelve hebben gestemd, de heeren *Op den Hooff*, *van Reenen*, *Rengers*, *van Tuyll van Coelhorst*, *Cats*, *Donker Curtius*, *Backer*, *van Nes*, *van Sytzama*, *van Alphen*, *Luzac*, *Ingenhousz*, *Weerts*, *Warin*, *van Nagell* en *Dedel*; afwezend waren: de heeren *van Sasse van Ysselt*, *van Dam van Isselt*, *Repelaer*, *Gockinga*, *van Alberda*, *van Tuyll van Heeze*, *van Randwyck* en *Byleveld*.

De zitting is daarna gescheiden; zullende de dag der eerstvolgende nader worden bepaald.

'S HERTOGENBOSCH, 13 *juny*.

Bij besluit van Z. M. van den 6 dezer, zijn, naar men verneemt, eenige wijzigingen daargesteld in het reglement op de middelen van vervoer, waarbij onder anderen ingetrokken wordt de bepaling, dat er twee voerlieden of postiljons bij iedere diligence zullen moeten zijn, ten minste, wanneer dezelve slechts met vier of minder paarden zijn bespannen.

— Volgens officiele opgave, bedroeg de bevolking van Rusland, Polen daarbij gerekend, op het einde des jaars 1829, negen en veertig millioen zielen, waaronder 17,558,898 lijfeigenen en vrije boeren, en 243,548 geestelijken.

— Den 8 dezer is er groot diner bij Z. K. H. den prins van Oranje, waarop verscheidene leden der staten-generaal tegenwoordig waren, gehouden.

— Zaturdag en zondag zijn onderscheide koeriers uit Belgie door Breda naar 's Hage en Amsterdam gepasseerd.

— Heden is de elfde verjaardag van Z. K. H. *Willem-Frederik-Hendrik*, met de gewone plegtigheid alhier gevierd geworden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

Engeland.

LONDEN 8 *Juny*.

De prins van Saxen-Coburg heeft besloten de kroon van Belgie niet aan te nemen. Zie hier wat men deswege in het ministerieel avondblad van dingsdag leest:

« Gisteren is eene conferentie op het ministerie van buitenlandsche zaken gehouden, die tot zeer laat heeft geduurd en waarin met goedvinden van prins *Leopold* besloten is, dat de Mogendheden niet zullen toetreden tot de voorgestelde schikking omtrent de souvereiniteit van Belgie op de voorwaarden, door Belgie ten opzigte van Limburg vastgesteld.

» Prins *Leopold* zal derhalve de kroon weigeren, wanneer hem die aangeboden wordt door de deputatie, die te Londen wordt verwacht, tenzij, hetgeen zeer onwaarschijnlijk is, deze nieuwe instructien mogt ontvangen hebben om haar aan te bieden op de voorwaarden, door de groote Mogendheden in hare protocollen voorgeschreven.

» Dezen ochtend zijn depêches, dit besluit behelzende, met eenen bijzonderen bode naar Belgie gezonden, tevens met last voor lord *Ponsonby*, om alle onderhandelingen met het belgisch bestuur af te breken en Brussel te verlaten. Het fransch gouvernement zal natuurlijk den generaal *Belliard* terug roepen, die, zoo als het pligt is te verklaren, altijd hartelijk en opregt met lord *Ponsonby* heeft gehandeld.

» Onnoodig is het te zeggen, dat de uitslag van deze mededeeling aan het belgisch congres met droevige omstandigheden kan gepaard gaan; doch de Belgen konden toch niet wel verwacht hebben, dat zij zegevierend de wet zouden stellen aan de groote Mogendheden, na het mild en edel gedrag door twee dier Mogendheden, Frankrijk en Engeland, jegens hen gehouden; en zij zullen eindelijk de dwaasheid van tegenstand te bieden inzien, want indien die Mogendheden getrouw blijven aan de verbindtenissen, welke zij onderling hebben aangegaan, moet Belgie of ophouden eene onafhankelijke natie te zijn, of toestemmen om eenen uitstekenden souverein te ontvangen op voorwaarden, gegrond op regtvaardigheid ten aanzien van Holland en op eerbied voor de redelijke verlangens van andere souvereinen. »

Frankrijk.

PARIJS, 7 *Junij*.

Het *Journal des Debats* behelst het volgende:

« Wij kunnen voor de echtheid der volgende tijdingen instaan:

» De staten van onderscheidene comitaten uit Hongarije, (aan welke dat van Batz het voorbeeld gegeven heeft) hebben de vrijheid genomen om vertoogen aan hunnen koning *Frans* te doen, waarin zij herinneren aan de weldaden, welke Hongarije van Polen heeft ontvangen in de oorlogen tegen de Turken;

aan den grooten misslag, dien Oostenrijk begaan heeft, met dat land, dat hetzelve tegen Rusland beschermde, op te offeren aan een verachtelijk en oogenblikkelijk belang, en waarin zij voor het tegenwoordige vragen: 1° de dadelijke herroeping der ordonnancien, welke den uitvoer van wapenen en levensmiddelen naar Polen verbieden; 2° de zamenroeping van eenen rijksdag om te beraadslagen, wat men zoude kunnen doen om het lot der Polen te verzachten. Men weet de uitwerking van die vertoogen nog niet.»

— De gezant van den Bey van Tunis, bij Z. M. den Koning der Franschen, is alhier aangekomen; hij is genaamd *Sidy Benajet* en behoort tot eene der eerste familien; *Sidy Benajet* is gouverneur-generaal van Gerbij. Zijne opregtheid en braafheid hebben hem de achting van een iegelijk doen verwerven; de Bey en een groot getal zijner vasallen bewijzen hem de grootste verkleefdheid; hij is nagenoeg 50 jaren oud, en een schoon man; hij heeft vele zonen, die gouverneurs van onderscheidene plaatsen zijn en die, even als hun vader, de algemeene achting hebben weten te verdienen; hij heeft den oudsten zijner klein-zonen met zich medegebragt.

Van den 8.

Den 31 mei en volgende dagen hebben te Nancy, ter gelegenheid dat de heer *Brevilliers*, directeur der domeinen en der registratie, de decoratie van het legioen van eer bekomen had, onlusten plaats gehad; het volk gebelgd, omdat het vermeenende, dat gezegde heer dit orde-teeken niet verdiend had, begon hem uit te jouwen en begaf zich naar het hotel van den directeur; de nationale garde en de linietroepen kwamen in de wapenen en dreven de menigte, welke in de straten was, uiteen; de zaak is met eenige gevangennemingen geëindigd; des woensdag daaraanvolgende, heeft de burgemeester van Nancy eene proclamatie aan de ingezetenen uitgevaardigd, waardoor de orde hersteld is geworden.

Ook te Metz hebben groote ongeregeldheden plaats gehad; de laatste vier dagen der afgeloopene maand is de rust aldaar zeer gestoord geworden; talrijke zamenscholingen die de troepen beleedigden en mishandelden, bevonden zich in de straten; het bisschoppelijk paleis werd bedreigd, terwijl het volk met een vaandel onder het oproerig geschreeuw van *leve* Napoleon! *leve de republiek!* door de stad liep; eindelijk zijn deze zamenscholingen, in weerwil der vaderlijke proclamatie van den maire dier stad en de wettige sommatien van de commissarissen van politie, niet dan door geweld kunnen uiteengedreven worden; een twintigtal oproermakers zijn op heeter daad gevat en naar de gevangenis gebragt.

— Wij vernemen, dat mede te Straatsburg onlusten hebben plaats gehad; eenige personen zijn in hechtenis genomen.

(*Vervolg.*)

(C.) *Nota van Mgr. den aartsbisschop van Parys, aan den heer* Baradère, *om aan den zieken te worden voorgelezen.*

De heer *Gregoire* haalt, ten einde zich te ontslaan van het geven van voldoening aan de Kerk, welke deze niet kan nalaten van hem te eisschen en welke hij niet kan weigeren, indien hij deel wil hebben aan derzelver sacramenten en gebeden, onophoudelijk aan, dat hij alles wat hij gedaan heeft, uit overtuiging heeft gedaan, en dat hij, bij gevolg, niet zonder te zondigen, tegen zijne overtuiging kan handelen.

Men antwoordt hem, dat de Kerk noch zijne bedoelingen, noch zijne goede trouw beoordeelt; dat zij de kennisneming daarvan en het oordeel daarover aan God overlaat; dat zij van hem *Gregoire* niet vordert, om zijne eigene bedoelingen en zijne goede trouw te beschuldigen maar om handelingen te veroordeelen, welke zij doemenswaardig vindt en welke zij met hare censuren getroffen heeft; dat hij, zonder te redetwisten omtrent de bedoelingen, welke zijne overtuiging kunnen bepaald hebben, deze zelfde overtuiging bloot legt; dezelve niet voor de toekomst, maar voor het tegenwoordige onderwerpende aan de overtuiging der Kerk, waaraan het opperhoofd en de bisschoppen voor hem zoo wel, als voor alle andere geloovige katholijken, de tolken en de organen zijn; dat er geene zonde kan bestaan in eene onderwerping, welke in alle geval een pligt is, zoo wel die der geleerdsten als die der onwetendsten, zoo wel die van den godgeleerde als die der kinderen, zoowel die der bekwaamste leeraars als der eenvoudige toehoorders. Deze onderwerping is eene acte van geloof, en dat gedrag kan door God niet worden afgekeurd. De heer *Gregoire* waagt derhalve niets met zijne overtuiging te verklaren zonder over zijn doel te redeneren, en, zuiver en eenvoudig met hart en ziel te erkennen, dat hij, niettegenstaande de oogmerken en denkbeelden, welke hem tot op dit uur schijnen overreed te hebben, ongelijk heeft gehad, dewijl de Kerk hem dit verklaart, en dat hij berouw heeft dezelve te hebben wederstand geboden.

De redenering van den heer *Gregoire* is niet nieuw; alle ketters en scheurmakers hebben dezelve gehouden; zij hebben hetzelfde gezegd en men veronderstelt ook niet, dat de Kerk hen verpligt heeft om te bekennen, dat zij uit eenen louteren geest van opstand en boosaardigheid in de dwaling volharden; maar zij heeft niet minder met eene vaste hand den regel geschetst, welke ten hunnen opzigte *moet gevolgd* worden en de voorwaarde, zonder welke zij hen niet tot hare gemeenschap zoude toelaten. Deze regel en voorwaarde zijn duidelijk uitgedrukt in die vermaarde plaats van den heiligen *Leo* den Grooten, *Domine, ut*, enz. Zij wordt gevonden in eene der lessen van het parijsche Brevier, 10 nov.

Deze regel, door het Opperhoofd der Kerk voorgeschreven, moet ten opzigte van den heer *Gregoire*, vooraf zonder eenige scherpheid, gevolgd worden; de scherpheid zoude met de liefde strijdig wezen; maar hij moet ook gevolgd worden zonder zwakheid: deze zoude met de waarheid strijdig zijn. De gevolgen moeten wij aan God overlaten. Hetgeen wij behouden moeten is het geloof, omdat dat de ziel behoudt, of liever omdat de ziel zonder hetzelve niet kan behouden worden, en het geldt hier boven alles de zaligheid van eene ziel, welke wij uit toegevendheid niet in de dwaling moeten laten, uit vrees van driften op te wekken, *welke alle gereed zyn om gaande gemaakt te worden en zich over ons uit te storten.* De geveinsdheid en de list kunnen noch God vereeren, noch de Kerk van dienst zijn, noch de zielen redden. Alle uitvindingen der vaderlijke liefde moeten ongetwijfeld gebezigd, ons leven zelfs moet opgeofferd worden; maar de opregtheid en de rondborstigheid in de belijdenis van zijn geloof, moeten ook stiptelijk worden nagekomen; de eer vordert zulks zoo wel als het geweten.

Ik besluit daaruit, dat men met den zieken niet moet redetwisten over een formulier, maar hetzelve zonder omwegen opmaken; dit formulier moet niet ingewikkeld, maar naauwkeurig zijn: het is niet genoeg dat hetzelve algemeen is; men zoude zich daarmede kunnen vergenoegen voor elken anderen priester of geloovigen, die niet openlijk en gedurende zoo langen tijd de dwaling onderwezen en beleden had: het moet naauwkeurig zijn en het berouw uitdrukken.

Indien God, getroffen door onze gebeden en tranen, het hart van den heer *Gregoire* veranderd heeft, zal Hij hem die ootmoedige en onderworpene gezindheden gegeven hebben, welke zijne bekeering bewijzen, indien er integendeel, in dit alles niets anders bestaat dan eene behandeling om den schijn te behouden en de kwellingen te voorkomen, zullen wij niets gewonnen hebben, noch voor den hemel, noch voor de aarde; de Hemel zal niet verheugd zijn over de terugkeering van eenen zondaar; de aarde zal niet bevredigd zijn door eenen kunstgreep; de engelen zullen niet opspringen van blijdschap, en onze bediening zal er door onteerd wezen. Ik heb voorts een al te zeker denkbeeld van het karakter van den heer *Gregoire*, om te gelooven, dat hij zich zoude willen verleenen tot eenen dubbelzinnigen stap; het is zaak zich te herinneren aan dat woord onzes Heeren: *Uw ja, zij ja, en uw neen, neen!* wanneer men gereed staat om voor de regtbank van eenen regter te verschijnen, voor welken geen middel meer bestaat om zich te verbergen.

Deze aanmerkingen mogen aan den zieken voorgelezen worden; ik verlang zulks, indien hij daarin toestemt. O! waarom kan hij alle bekommering niet lezen, welke mijn hart voor hem ondervindt! Waarom mag ik hem den vrede-kus niet gaan geven en hem woorden van verzoening toespreken!

Den 7 mei. (Get.) HYACINTHE, *aartsbisschop van Parys.*

(D.) *De heer* Baradère *aan M*gr. *den aartsbisschop van Parys.*

Mijnheer!

Men heeft mij uit uwen naam eene nota doen ter hand stellen, met uitnoodiging om die aan den gewezenen bisschop van Blois voor te lezen. Ik heb mij oogenblikkelijk van dien pligt gekweten; maar ik mag u niet verbergen, dat die mededeeling aan zijn geloof of aan zijne leer niets heeft veranderd. Hij heeft aangemerkt:

Dat Mgr. de aartsbisschop tot grondbeginsel stelt hetgeen in geschil is, dat hij eerst de aangerande of verbasterde leerstellingen zou hebben moeten aantoonen en de door de algemeene Kerk veroordeelde dwalingen juist aanwijzen, het ware punt des geschils, dat men niet heeft aangeraakt, waarschijnlijk om niet in tegenstrijdigheid te komen met *Barruel* en *Emery*, die verzekeren, de eerste op bladz. 52 van zijn *Suppl.*; «Dat de »constitutionele priesters niet misdadig zijn, dat zij steeds zijn »gehecht gebleven aan den katholijken, apostolischen en room»schen godsdienst;» de tweede: «Dat de Voorzienigheid niet »veroorloofd heeft, dat de constitutionele Kerk iets aan de leer »der Kerk heeft veranderd.»

Dat hij nooit beweerd heeft, dat de overtuiging en de goede trouw eenen katholijken konden bevrijden van zich oogenblikkelijk aan de uitspraken der algemeene Kerk te onderwerpen; dat die leer in zijne werken opgeteekend en in zijn hart gegraveerd is;

Dat hij er insgelijks verre van af is om over eene of meerdere formulieren te redetwisten; zijne geloofsbelijdenis straalt door in al de handelingen van zijn leven en in zijne schriften; hij heeft geene andere noodig.

Heeft hij den pastoor zijner parochie doen roepen, het was uit pligt en niet om den schijn te behouden; de opregtheid, waarvan hij, gedurende geheel zijn leven, bewijzen gegeven heeft, moest hem eene dergelijke verdenking sparen. De heer *Gregoire* verzoekt den heer *de Quélen* te willen gelooven, dat hij, aan het eind eener loopbaan van tachtig jaren, waarvan drie vierde

gedeelte aan de verdediging van den godsdienst besteed zijn, de eeuwigheid niet zou willen op het spel zetten om een nietig gevoel van eigenliefde, op hetzelfde oogenblik, dat alles voor hem gesloopt wordt en verdwijnt.

Wat mij aangaat, in die onderhandelingen, welke Mgr. de aartsbisschop eene kunstgreep meent te moeten noemen, hij zal mij veroorloven hem te doen opmerken, dat ik slechts eene ergernis heb willen vermijden, hulde aan de tucht doen, en aan den gewezen bisschop van Blois den troost verschaffen om van zijnen eersten herder den vrede-kus en die woorden van verzoening te ontvangen, waarvan men gemeend heeft hem te moeten berooven.

Ik moet hier nog bijvoegen, dat de heer *Gregoire* alle geestelijke Sacramenten heeft ontvangen, welke men hem hardnekkig geweigerd heeft. Men heeft gedacht dat de zaligheid van den zieken het eerste belang was, dat men moest raadplegen; »indien de tucht daarbij al mogt lijden, dan wordt echter de »liefde, zoo als de heilige *Augustinus* zegt, de hoogste wet. »Toen de priester zich verwijderde, moest de eenvoudige Leviet, ja zelfs de Samaritaan den verlatenen zieken op den weg »van Jericho te hulp komen, en olie in zijne wonden gieten.»

Gewaardig u, Mgr. de aartsbisschop, de hulde van mijnen eerbied en van mijne hooge achting aan te nemen.

Den 9 mei. (Get.) BARADÈRE.

(E.) *Tweede nota van Mgr den aartsbisschop aan den heer* Baradère.

»In eene nota bij wijze van brief, in antwoord op eene andere nota van Mgr. den aartsbisschop van Parijs, betreffende den heer *Gregoire*, gewezen constitutionele bisschop van Loir-et-Cher en welke Mgr. de aartsbisschop verlangd had, dat aan den heer *Gregoire* zou worden medegedeeld, veinst men niet te weten, wat Mgr. de aartsbisschop van den heer *Gregoire* vraagt, alvorens hem, bij zijn leven, tot het ontvangen van de sacramenten der Kerk en het deelgenootschap aan hare voorbiddingen toe te laten. Men schijnt te verlangen, dat Mgr. de aartsbisschop de door de Kerk veroordeelde dwalingen artikelsgewijze opgeve, dwalingen, van welke hij de afzwering en herroeping vordert, en men schijnt te gelooven, dat de aartsbisschop niet dan eenen onbepaalden en doelloozen eisch gedaan heeft. Intusschen kan er geene dubbelzinnigheid of onzekerheid bestaan, noch in de door den pastoor van l'Abbaye-aux Bois, geadsisteerd door zijnen kapellaan bij den zieken gedane pogingen, noch in de luide antwoorden welke de heer *Gregoire* hem gegeven heeft, noch in den brief van den 5 mei van Mgr. den aartsbisschop van Parijs aan den heer *Gregoire*, noch in het antwoord van den 7 mei, hetwelk door laatstgenoemden geschreven, gesteld, geteekend en geparafeerd is en aan Mgr. den aartsbisschop geadresseerd. Men heeft redenen om zich te verwonderen, dat men, na deze voorafgaande omstandigheden, naderhand op den 9 mei schrijvende, nog dubbelzinnigheid vindt in de vraag van Mgr. den aartsbisschop. Dit is gebrek aan opregtheid in eene hoogstbelangrijke omstandigheid, waarin dezelfs gebrek voor den tijd en voor de eeuwigheid zoo gewigtige gevolgen moet hebben.

»Indien ik het op nieuw en met nadruk moet herhalen. Mgr. de aartsbisschop van Parijs verklaart, dat hij de sacramenten der Kerk aan den heer *Gregoire* bij zijn leven niet kan toestaan en na zijnen dood hem niet kan toelaten tot het deelgenootschap aan de gebeden der Kerk, ten zij de heer *Gregoire* duidelijk, uitdrukkelijk, zonder vermomming en zonder omwegen, de dwalingen der zoogenaamde burgerlijke constitutie der geestelijkheid hebbe afgezworen, van welke hij tot dus verre de voorstander, verbreider en verdediger was; dat hij dezelve afzweert en veroordeelt omdat zij veroordeeld zijn door den heiligen apostolischen Stoel en door het orgaan van *Pius VII*, aan wiens uitspraak de bisschoppen der katholijke wereld, behoudens eenige geringe uitzonderingen, die van geen gewigt zijn, zich, hetzij uitdrukkelijk, hetzij stilzwijgend, gehouden hebben; zoodat die uitspraak door alle herders en geloovigen als eene uitspraak der algemeene Kerk moet beschouwd worden, al is dezelve niet in een algemeen concilie uitgesproken, hetgeen niet noodzakelijk is om hare uitspraken onfeilbaar te doen zijn. Mgr. de aartsbisschop vraagt nog daarenboven van den heer *Gregoire*, dat hij zelf, zich van hart en ziel, zonder eenige achterhoudendheid of uitzondering aan die uitspraak moge onderwerpen, door zich te houden aan de brieven en acten van den heiligen apostolischen Stoel tegen de gezegde burgerlijke constitutie der geestelijkheid en geenszins aan eene uitspraak der algemeene Kerk, op welke de heer *Gregoire* zich wil beroepen, alvorens zich wezenlijk te onderwerpen.

»Daarenboven, dat de heer *Gregoire* de scheuring en indringing betreure, waaraan hij zich, ten gevolge van zijne aangekleefdheid aan de burgerlijke constitutie, welke daarvan de bron geweest is, heeft schuldig gemaakt, dat hij vergiffenis vraagt aan de Kerk en aan den Heiligen Stoel voor zijnen al te langen wederstand; dat hij aan dezelve al zijne schriften en al de daden van zijn leven onderwerpe; dat hij van derzelver vergevensgezindheid de opheffing der straffen vrage, welke hij verdiend heeft, en dat hij zich onderwerpe aan de boete, welke zij hem zullen willen opleggen, vast besluitende, om, indien God hem de gezondheid terug geeft en nog eenigen tijd leven verleent, zoo veel in hem is, het kwaad te herstellen, dat hij door zijne gesprekken, schriften en daden, welke strekten om de dwalingen van de burgerlijke constitutie der geestelijkheid, alsmede al die, welke door de Pausen *Clemens XI*, in de bulle *Unigenitus* en *Pius VII*, in de bulle *Auctorem fidei* veroordeeld zijn, te begunstigen, te verdedigen en te verspreiden, berokkend heeft.

Zonder deze belijdenis van geloof en berouw, door den heer *Gregoire* geteekend of in tegenwoordigheid van getuigen uitgedrukt, verklaart Mgr. de aartsbisschop van Parijs, dat de heer *Gregoire* onbekwaam is, om de sacramenten der Kerk waardiglijk te ontvangen, en dat hij, indien hij tot het einde toe volhardt bij het besluit, hetwelk hij geopenbaard heeft, om zich aan deze daad van catholiciteit te onttrekken, niet mag toegelaten worden tot het deelgenootschap aan de gebeden der Kerk na zijnen dood, als gestorven zijnde in zijne ongehoorzaamheid aan en opstand tegen de Kerk en tegen den heiligen apostolischen Stoel.

»Mogt deze opregte en duidelijke verklaring geenen twijfel of geene onzekerheid omtrent de door Mgr. den aartsbisschop gelegde gronbeginselen overlaten! Mogt vooral de Heer zich gewaardigen om den heer *Gregoire* door eene lichtstraal zijner genade te bestralen, hem zoo te versterken, dat hij het besluit nam om de voorwaarden te vervullen, zonder welke hij geene zaligheid kan hopen, omdat hij, zonder dezelve altoos buiten het geloof en de katholijke eenheid blijft, in weerwil van de losse en algemeene betuigingen van geloof en catholiciteit, welke hij met luider stem of bij geschrift doen mogt.

Parijs, 11 mei 1831.

(*Geteekend*) HIJACINTHE, aartsbisschop van Parijs.

»P. S. Ik verzeker onder eede en verklaar, dat ik, ongeveer achttien maanden geleden, gelegenheid gehad hebbende om aan den Paus het gedrag bloot te leggen, hetwelk ik ten aanzien van den heer *de Berthier*, constitutionele bisschop van Aveyron (Rhodez), gehouden had, die, door eene geraaktheid getroffen was en aan den heer pastoor van Saint-Louis en l'Ile om de sacramenten had laten verzoeken, welk gedrag juist hetzelfde was als dat, hetwelk ik ten opzigte van den heer *Gregoire* houde; en aan den Paus volmagt en instructien in geval van bekeering gevraagd hebbende, heeft Z. H. mij geantwoord, mij alle noodige magt toevertrouwende, dat hij mij geene instructie gaf, omdat mijn gedrag geschetst was naar de regels, welke ik moest volgen, en dat ik daarvan op geenerhande wijze was afgeweken; zoodat ik in deze omstandigheid niets anders ben als het door den heiligen apostolischen Stoel gegeven bestuur, met welken Stoel de heer *Gregoire* onmogelijk in gemeenschap staan kan, zoo lang hij weigert zich te onderwerpen aan hetgeen die Stoel aangewezen en voorgeschreven heeft.

Parijs, 11 mei 1831.

(*Geteekend*) HIJACINTHE, aartsbisschop van Parijs.

Belgie.

BRUSSEL, 9 *Juny*.

— Woensdag avond heeft lord *Ponsonby* eenen koerier naar Londen afgezonden. Dezelve bragt het antwoord over op de vraag, door lord *Ponsonby* in den loop van dien dag aan den heer *Lebeau*, betrekkelijk een zeer gewigtig punt, gedaan. Het antwoord moest categorisch wezen; de raad van ministers was een' geruimen tijd daarover in beraadslaging geweest.

— Lord *Ponsonby* zal zondag morgen naar Londen vertrekken.

Beursberigt. — AMSTERDAM, 11 *Junij* 1831.

— Op de beurs van heden was het zeer onstuimig, waarom men op de noteringen geenen vasten staat kan maken, voornamelijk de fransche, napelsche en spaansche fondsen zouden zeer gedaald zijn, zonder dat voor als nog daarvan eenige bijzondere redenen bekend zijn. Frankrijk 66 à 63¹/₄, Napels 66 à 64, Spanje 45 à 43¹/₄.

gemeester van *Berlicum*, na alvorens de laatste H. H. Sacamenten der R. K. Kerk ontvangen te hebben. Zijn godsdienstig leven en zijn bijzonder christelijk afsterven zijn mijn eenigste troost.

BERLICUM, M. T. B. BOOGAERTS,
6 junij 1831. Wed. J. CRILLAERTS.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

111. *** Bij *A. P. VAN LANGENHUYSEN*, Boek- en Steendrukker te 's Hage; is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

I. OORSPRONG EN STREKKING DER VRIJMETSELAARS-LOODSEN VOOR OPPERLIEDEN, METSELAARS-GEZELLEN, ONDER-BAZEN, BAZEN OF MEESTERS, ENZ. *Die sinds 1674 aan den Tempel, waar een vermeend deel van* SALOMONS *wijsheid gepredikt worden zou, metselden, en dien arbeid thans wel mogten staken.* Schijnbaar noodig Vlugschrift van G. BRUINING. Prijs 25 cents.

II. GRONDEN DES GELOOFS, voor alle soorten van menschen vatbaar gemaakt, door AYMÉ, Kanunnik van Arras; 2 deelen, ieder deel beloopt meer dan 400 pagina's, en is kerkelijk goedgekeurd, à *f* 2.50.

Om iets ter inlichting van het werk te zeggen, zoo volgt hier een uittreksel uit de schoone Voorrede van den Eerwaardigen Schrijver, die zegt:

» Wat den vorm van dit werk aangaat, zoo heb ik hetzelve verdeeld in zamenspraken of lessen, waarvan elk gevolgd is door eene soort van Catechismus, waarvan alles, wat in de zamenspraak gezegd is, in het kort, door vragen en antwoorden wordt herhaald. De geheele wereld is met deze leerwijze bekend..... Ik moet ieder hier maar doen opmerken, dat het in deze Catechismus de onderwijzer is, die de vraagstukken zijnen kweekeling voorstelt, ten einde hem rekenschap te geven van hetgene hij uit de zamenspraak onthouden heeft; dat zoo zijnde, moet men niet verstoord zijn over de bewijzen van goedkeuring, door den vrager van tijd tot tijd aan dengenen die antwoordt, gegeven wordende. Het is zeer natuurlijk, dat men aldus doet, en zulks geeft aan deze zamenspraken eenen schijn van waarschijnlijkheid, welke haar eene aangenaamheid bijzet.

» Wat de wijze betreft, hoe dit boek te gebruiken is, zie hier deswege mijn oordeel: 1o. leest men hetzelve luid voor, hetzij in het huisgezin of in de school, en wel de vragen en antwoorden eens of meermalen. 2o. Hij, die het opzigt bij deze oefening heeft, moet de voornaamste deelen daarvan opnemen, er hier en daar datgene uit zich zelven bijvoegende, wat hij noodig oordeelt, om hetzelve beter verstaanbaar te maken en eenigermate tot opheldering dienen kan, latende de jonge lieden opgeven, wat zij er van onthouden hebben, door beurtelings den eenen dan weder den anderen te ondervragen, ten einde ze allen te gelijk aan te moedigen. Voorts zal hij hen de Catechismus van buiten doen leeren en eindelijk laten opzeggen, hen zelf ondervragende, of, hetgene nog beter zal zijn, hij moet ze gewennen, zich onderling den een den anderen te ondervragen.

» Ik wil hier niets meer ten aanzien van mijn werkje bijvoegen; edoch ik zal mijne wenschen in den hoogsten graad voldaan achten, zoo hetzelve er toe medewerkt, om opregte aanbidders van mijnen God, brave burgers voor mijn vaderland, en getrouwe onderdanen voor mijnen Vorst te helpen vormen. »

115. *** Van de pers gekomen bij *A. J. VAN TETROODE*, te *Amsterdam*.

EEN WOORDJE OVER HET STOKPAARDJE VAN EENIGE ZOOGENAAMDE WELGEZINDEN. Dit Boekske is voor den Staatsman, den Historie-Beoefenaar en voor iederen man van Studie, zoowel als voor eenvoudigen geschikt, en wordt in het algemeen iederen *onpartijdigen* Vriend van *Vaderland*, *Godsdienst* en *wettig gekozen Overheid* aanbevolen. De Prijs is slechts 50 centen. Het Werkje is op goed papier, net gedrukt en met zindelijk omslag voorzien. De 300 eerste koopers erlangen Velin Papier. Mede te bekomen te *Amersfoort*, bij BLANKENBERG; *Alkmaar*, NIEUWENHOF; *Arnhem*, J. G. MEIJER, C. A. THIEME, enz.; *Breda*, BROESE, STERK, VAN GULICK en HERMANS; *Delft*, VAN ALPHEN, enz.; *Dordrecht*, BLUSSÉ en VAN BRAAM; *'s Gravenhage*, DEN BULT, LANGENHUYSEN, enz.; *Groningen*, VAN BOEKEREN, OOMKENS, SMIT, SLADOOT, enz.; *Haarlem*, VAN HAFFEN, GOTTELING, VINIUS, enz.; *'s Hertogenbosch*, ARKESTEYN, LANGENHUYSEN, PALIER; *Leeuwarden*, SCHETSBERG, SURINGAR, enz.; *Leyden*, THISSENS, DU SAAR, enz.; *Maastricht* LEFEVRE-RENARD, STRAATMANS, enz.; *Middelburg*, Geb. ABRAHAMS, enz.; *Nymegen*, TEN HOET, enz.; *Rotterdam*, THOMPSON; *Schiedam*, SWEBEG; *Utrecht*, VAN ROSSUM, SCHNEIDER, enz.; *Zutphen*, WANSLEVEN; *Zwol*, VAN STEGEREN, en verder ALOM.

122. *** Heeren Boekhandelaren, welke hun benoodigd getal ingeteekende Exemplaren op het Werkje, getiteld: ZELDZAME en WONDERBARE VERSCHIJNINGEN van THOMAS IGNATIUS MARTIN, enz. nog niet hebben opgegeven, worden verzocht hunne opgave *voor of uiterlijk* op den 15 dezer *franco onder kruisband* in te zenden.

Almelo, 9 *Juny* 1831. J. T. SOMMER.

127. *** Bij de *Gebroeders LANGENHUYSEN*, te *'s Hertogenbosch*, komt van de pers en zal binnen drie dagen verkrijgbaar zijn:

I. LIEFDERIJKE RAADGEVING AAN DE OUDERS, benevens een Gebed om dagelijks het heil hunner kinderen, die in deze noodlottige tijden zoo ligtelijk op het pad des verderfs geraken, van JESUS CHRISTUS af te smeeken. Kerkelijk goedgekeurd. Prijs 10 cents.

II. NECROLOGIE van Wijlen den Hoogwaardigen Heer ANTONIUS VAN ALPHEN, Vicaris-Generaal Apostoliek van het Bisdom van *'s Hertogenbosch*. Prijs 10 cents.

BEKENDMAKINGEN.

113. *** Van stonden aan, tegen civiele prijzen

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene aanmerkelijke hoeveelheid van onderscheidene soorte van schoone gave METSELSTEENEN, gele en roode hollandsche KLINKERS, PANNEN en PLAVUIZEN, witte en bruine MARMER VLOERSTEENEN, fraai gewerkte BEELDEN en PENANTSTUKKEN, van wit italiaansch marmer; voorts vele soorten van DEUR- en VENSTERRAMEN; extra schoone greenen en vuren ZOLDERRIBBEN, BALKEN en GEBINDTEN; zware ANKERS en IJZERWERKEN en eindelijk eenige honderde ponden zwaar DEK- of PLAATLOOD enz. — Alles voortkomende van de Afbraak van het kasteel *Overhage*, nabij *Cuyk*, aan de *Maas*, provincie *Noord Braband*; de nadere opgave en inlichtingen zijn te bekomen in persoon of met vrachtvrije brieven, bij den heer *D'AUMERIE*, te *Boxmeer*, of bij den heer *VAN DYUNHOVEN*, secretaris te *Cuyk*; terwijl men zich, ter bezigtiging in loco, vervoegen kan bij den arbeider *MATHIJS JANS*, op *Overhage*.

123. *** Ter voorkoming van verkeerde opvatting door het plaatsen van eene advertentie in het *Provinciaal Dagblad* van Vrijdag den 10 dezer, maakt den Ondergeteekende zijnen Begunstigers bekend, dat de WAGEN van *Bommel* op *'s Hertogenbosch*, vice versa, BLIJFT AFRIJDEN bij den Heer *G. J. DOCTERS*, in den *Eenhoorn*, in de *Karrenstraat*, te *'s Hertogenbosch*, en wel elken *Woensdag* en *Zaturdag* des namiddags ten drie ure, en van *Bommel* mede op gemelde dagen des morgens ten zes uren, afrijdende bij Mejuffr. de Weduwe *GODSCHALK*, Commissaresse.

Z. BOMMEL, 11 Junij 1831. W. VAN IJZERDOORN,
Opvolger van Voerman
VAN ERP.

124. *** *J. COPPENS*, Boekdrukker en Koffijhuishouder alhier, geinformeerd zijnde, dat men alom heeft verspreid, dat hij, bij het beginnen van deszelfs Koffijhuis, zijne Drukkerij zoude afgeschaft hebben, vindt zich in zijn belang verpligt, door deze te annonceren, dat hij *nog op denzelfden voet zijne* DRUKKERIJ *continueert*, en *niet zal ophouden* door eene civiele en prompte bediening zich bij zijne gerespecteerde begunstigers aan te bevelen.

's Hertogenbosch, den 9 *Juny* 1831.

125. *** Op Dingsdag den 14 Junij, des namiddags ten 2 ure, zal Mr. *BERNARDUS HARTOGENSIS*, laten Verpachten bij ARNOLDUS VAN DER STEEN, aan den *Dieskant*, onder *Empel*:

Verscheidene Perceelen ALLERBEST HOOILAND, gelegen in den *Koornwaard*.

126. *** **BELANGRIJK BERIGT.**

BERNARDUS HARTOGENSIS, in de *Keizerstraat*, bij het *Roomsche Weeshuis*, te *'s Bosch*, heeft zich ingerigt, om te kunnen KOOPEN en VERKOOPEN de *SCHATKIST-BILLETTEN*, welke voor de gewone Belasting in betaling genomen worden, zoo wel als andere EFFECTEN tegen zoodanigen prijs, als zulks volgens de Koers, maar doenlijk is.

128. *** Men vraagt eenen BROUWERSKNECHT, *Mouten* en *Brouwen* verstaande; iemand hiertoe genegen zijnde, adressere zich, liefst in persoon of met gefrankeerde Brieven onder Letter *M*, bij de drukkers dezer.

129. *** Iemand genegen zijnde de INKWARTIERING VAN MILITAIREN te besteden tegen eenen matigen prijs, adressere zich bij de drukkers dezer.

's HERTOGENBOSCH, bij de *GEBROEDERS LANGENHUYSEN*, drukkers en uitgevers.